2025/1100

2025.6.18.

A BIZOTTSÁG (EU) 2025/1100 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2025. május 23.)

az (EU) 2024/1735 európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikkében a stratégiai „nettó zéró” projektek tekintetében meghatározott egyes kiválasztási kritériumok végrehajtására vonatkozó iránymutatások elfogadásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a „nettó zéró” technológiák európai gyártási ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról szóló, 2024. június 13-i (EU) 2024/1735 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 13. cikke (2) bekezdésére,

mivel:

(1) Az (EU) 2024/1735 rendelet közös jogi keretet hoz létre, amelynek célja a „nettó zéró” technológiát tartalmazó termékek Unión belüli gyártási ökoszisztémájának megerősítése. E keret részeként fontos mechanizmus a stratégiai „nettó zéró” projektek kijelölése. A kijelölések kiválasztási kritériumait az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikke határozza meg, amely azt is előírja a Bizottság számára, hogy végrehajtási jogi aktust fogadjon el, amelyben iránymutatásokat határoz meg az említett kritériumok végrehajtására vonatkozó egységes feltételek biztosítására.

(2) Az iránymutatásoknak konkrét iránymutatást kell tartalmazniuk legalább az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének a) pontja ii. alpontjában és b) pontjában meghatározott kritériumokra vonatkozóan. Ezeknek az iránymutatásoknak elő kell segíteniük annak értékelését, hogy egy stratégiai „nettó zéró” projekthez létrehozott gyártási kapacitás a maga nemében első vagy a rendelkezésre álló legjobb technológiára vonatkozik-e, valamint, hogy a további gyártási kapacitás jelentősnek tekinthető-e.

(3) Annak érdekében, hogy további segítséget nyújtsanak a nemzeti hatóságoknak, az iránymutatások az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kritériumok végrehajtására vonatkozó egységes feltételek biztosítását célzó általános szempontokat is tartalmaznak. Ezeknek az iránymutatásoknak elő kell segíteniük annak értékelését is, hogy egy projekt megfelel-e a szóban forgó rendelet 13. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett környezeti fenntarthatósági kritériumnak. Tisztázni kell azt is, hogy miként lehet nyomon követni a rendelet 13. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontja szerinti, 50 %-os importfüggőségi küszöbérték elérését, valamint azt, hogy miként értelmezendő a rendelet 13. cikke (1) bekezdése a) pontjának iii. alpontjában említett „világ termelésének jelentős része” kifejezés.

(4) Az e határozatban foglalt intézkedések összhangban vannak a „nettó zéró” technológiákkal foglalkozó komitológiai bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében a stratégiai „nettó zéró” projektek tekintetében meghatározott egyes kiválasztási kritériumok végrehajtására vonatkozó iránymutatásokat e határozat melléklete tartalmazza.

([1]) HL L, 2024/1735, 2024.6.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

2. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2025. május 23-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

Iránymutatások az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében a stratégiai „nettó zéró” projektek tekintetében meghatározott egyes kiválasztási kritériumok végrehajtásához ([1])

1. Általános szempontok

A tagállamok stratégiai „nettó zéró” projektként ismerik el azokat az Unióban található, „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projekteket, amelyek hozzájárulnak az (EU) 2024/1735 rendelet 1. cikkében meghatározott célkitűzések eléréséhez, és amelyek megfelelnek az említett rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kritériumok legalább egyikének.

Annak értékelésekor, hogy egy projekt teljesíti-e az (EU) 2024/1735 rendelet 1. cikkében meghatározott célkitűzéseket, a tagállamok mérlegelhetik, hogy a projekt képes-e hozzájárulni az Unió éghajlat- és energiapolitikai céljaihoz, többek között a „nettó zéró” ellátási láncok rezilienciájához és fenntarthatóságához. A tagállamoknak figyelembe kell venniük a részt vevő vállalkozások irányítási jogkörét és az egyes vállalkozásoknak a projektben való egyedi részvételét, különös tekintettel a harmadik országbeli szereplők lehetséges befolyására. Az irányítást a 139/2004/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (2) és (3) bekezdésében meghatározottak szerint kell értelmezni.

A kritériumok egységes alkalmazásának biztosítása érdekében a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek stratégiai „nettó zéró” projektként történő elismerésére irányuló kérelmeket a Bizottság hivatalos honlapján található, előre meghatározott formanyomtatványon ([2]) kell benyújtani az érintett tagállam részére.

A Bizottság határozottan arra bátorítja a tagállamokat, hogy az ott ismertetett kérelmezési eljárás szerint járjanak el. Az említett eljárás alkalmazása megkönnyíti a stratégiai „nettó zéró” projektstátusz iránti kérelmek előkészítését, biztonságos benyújtását és felülvizsgálatát. A Bizottság emellett szorgalmazza, hogy a tagállamok jelöljenek ki egy vagy több hatóságot a stratégiai „nettó zéró” projektstátusz iránti kérelmek feldolgozásáért felelős nemzeti kapcsolattartó pontként.

A nemzeti kapcsolattartó pont koordinálja az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikkében meghatározott kiválasztási kritériumok értékelését. Feladata annak biztosítása, hogy a kérelmezési eljárás lefolytatása koherens és strukturált módon történjen, továbbá a nemzeti hatóságok és a Bizottság közötti gyors és pontos kommunikáció elősegítése. A kapcsolattartó pontnak a kérelmezési eljárás szerves részeként történő bevonása segíti a tagállamokat annak biztosításában, hogy a Bizottsággal való koordináció javítása és az értékelési folyamat átláthatóbbá tétele révén az eljárás észszerűbb és hatékonyabb legyen.

2. A maga nemében első gyártólétesítmény

Az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett „a maga nemében első” gyártólétesítmény az említett rendelet 3. cikkének 32. pontjában található meghatározás szerint „olyan új vagy jelentősen korszerűsített, a »nettó zéró« technológia előállítására szolgáló létesítmény, amely a »nettó zéró« technológia gyártási folyamatát illetően innovációt biztosít, és amely érdemben még nincs jelen az Unióban, vagy amely Unión belüli megépítésére még nem vállaltak kötelezettséget”. Ebből következően a maga nemében első létesítmény olyan létesítmény, amely i. az említett rendelet 4. cikkében felsorolt „nettó zéró” technológiákat állít elő, és ii. a „nettó zéró” technológia gyártási folyamata tekintetében olyan innovációs képességgel rendelkezik, amely érdemben még nincs jelen az Unióban, vagy amelynek Unión belüli megépítése nem szerepel a tervek között abban az értelemben, hogy hasonló termék, eljárás vagy teljesítmény előállítására alkalmas létesítmény egyelőre nem létezik az Unióban, vagy annak Unión belüli megépítésére még nem vállaltak kötelezettséget. Az innovációs képesség körébe nem tartoznak bele kisebb változtatások vagy javítások.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1735 rendelete (2024. június 13.) a „nettó zéró” technológiák európai gyártási ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1735, 2024.6.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

([2]) https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/sustainability/net-zero-industry-act/strategic-projects-under-nzia/strategic-projects-application-process_en.

A ii. alpontban említett „innováció” fogalmát annak az uniós jogalkotási keretben – többek között az (EU) 2023/1781 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([3]) – való tágabb értelmű alkalmazása határozza meg. Amennyiben egy innovációt a kutatás-fejlesztés vagy a kisléptékű termelés területén már alkalmaznak az Unióban, az adott innováció új, nagyléptékű előállítása továbbra is tekinthető úgy, mint amely érdemben még nincs jelen az Unióban. Egy innovatív anyagot az Unióban első alkalommal használó létesítmény a maga nemében elsőnek minősülhet, még akkor is, ha az adott anyagot az Unión belüli kísérleti létesítményekben már tesztelték. Az egyidejűleg megvalósuló párhuzamos projektek is elismerhetők e besorolás szerint.

3. **A rendelkezésre álló legjobb „nettó zéró” technológia**

A „nettó zéró” technológia és a gyártási kapacitás összefüggésében a „rendelkezésre álló legjobb” kifejezést az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 13. cikke (2) bekezdésének a) pontja említi. Az említett rendelet 3. cikkének 33. pontjában található meghatározás szerint a gyártási kapacitás „a gyártási projekt során előállított »nettó zéró« technológiák termelési kapacitásának teljes mennyisége, vagy amennyiben a gyártási projekt keretében olyan specifikus alkotóelemeket vagy specifikus gépeket állítanak elő, amelyeket elsődlegesen ilyen termékek gyártására használnak, nem pedig maguknak a végtermékeknek a gyártására, akkor azon végtermékek termelési kapacitása, amelyhez az említett alkotóelemeket vagy specifikus gépeket előállítják”.

A rendelkezésre álló legjobb „nettó zéró” technológiák gyártási kapacitásának fogalmát az (EU) 2024/1735 rendelet és az uniós jogszabályi keret tágabb összefüggéseinek figyelembevételével kell értelmezni, beleértve az (EU) 2024/1785 európai parlamenti és tanácsi irányelvet ([4]), amely meghatározza a „legjobb” és az „elérhető technikák” fogalmát. Bár ezek a fogalommeghatározások a környezeti teljesítményre vonatkoznak, azokat a „nettó zéró” technológiák gyártási gyakorlataihoz igazítva is lehet alkalmazni. Ennek megfelelően a „rendelkezésre álló legjobb” technológiák gyártása a leghatékonyabb és legfejlettebb tevékenységeket és operatív módszereket jelenti, ahol a hangsúly a gyártási gyakorlatok technológiai hatékonyságára és innovációjára helyeződik.

Az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikkében említett „rendelkezésre álló legjobb” technológián a következőket kell érteni:

a) a „legjobb” gyártási kapacitás a gyártási tevékenységek és operatív módszereik fejlődésének leghatékonyabb és legfejlettebb szakaszának felel meg, amely bizonyítja az egyes technikák gyakorlati alkalmasságát;

b) a „rendelkezésre álló technológia” azoknak a „nettó zéró” technológiáknak felel meg, amelyeket olyan mértékben fejlesztettek ki, hogy azok alkalmazhatók legyenek az érintett ipari ágazatban elfogadható műszaki és gazdasági feltételek mellett, figyelembe véve a költségeket és előnyöket, függetlenül attól, hogy a szóban forgó technológiákat az Unión belül állítják-e elő, vagy sem, illetve az Unión belül használják-e, vagy sem, feltéve, hogy azok a gazdasági szereplők számára észszerűen hozzáférhetők.

Másik lehetőségként a „rendelkezésre álló legjobb” „nettó zéró” technológiák gyártása értelmezhető úgy is, amely azt jelzi, hogy a projekt képes a belső piacon jelenleg rendelkezésre álló legjobb „nettó zéró” technológiát tartalmazó termékek gyártására. Ennek megfelelően a „rendelkezésre álló legjobb” technológia a belső piacon jelenleg elérhető termékekhez képest jobb teljesítményű termékeket foglalhat magában. Az értékeléseknek hiteles forrásokon, például szakmai jelentéseken és piaci információkon kell alapulniuk.

Amennyiben az érintett „nettó zéró” technológia már a környezeti teljesítményre vonatkozó meglévő uniós jogszabályok, például – de nem kizárólag – a 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([5]), az (EU) 2024/1781 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([6]) és az (EU) 2017/1369 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([7]) hatálya alá tartozik, a legmagasabb vagy a második legmagasabb energiahatékonysági osztályba tartozó „nettó zéró” technológiákat kell a rendelkezésre álló legjobbnak tekinteni, amennyiben az alkalmazandó teljesítményosztályok legmagasabb vagy második legmagasabb osztályába tartoznak.

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1781 rendelete (2023. szeptember 13.) az Európa félvezető-ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról és az (EU) 2021/694 rendelet módosításáról (csiprendelet) (HL L 229., 2023.9.18., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1785 irányelve (2024. április 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) szóló 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv és a hulladéklerakókról szóló 1999/31/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L, 2024/1785, 2024.7.15., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj).

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/125/EK irányelve (2009. október 21.) az energiával kapcsolatos termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról (átdolgozás) (HL L 285., 2009.10.31., 10. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj).

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1781 rendelete (2024. június 13.) a fenntartható termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási keretének létrehozásáról, az (EU) 2020/1828 irányelv és az (EU) 2023/1542 rendelet módosításáról, valamint a 2009/125/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1781, 2024.6.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1369 rendelete (2017. július 4.) az energiacímkézés keretének meghatározásáról és a 2010/30/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 198., 2017.7.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj).

4. **Jelentős gyártási kapacitás**

Az alábbi módszerek legalább egyikét kell alkalmazni annak meghatározására, hogy a gyártási kapacitás az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikke (1) bekezdése a) pontjának ii. alpontja szerint „jelentősnek" tekinthető-e.

a) Amennyiben a „nettó zéró" technológia gyártására irányuló projekt éves tervezett termelési kapacitása gigawattban (GW) mérhető, akkor egyetlen gyártóhelyen legalább egy, „nettó zéró" technológiák gyártásához elsődlegesen használt végtermék, specifikus alkotóelem vagy specifikus gép esetében legalább évi 1 GW-nak megfelelő kapacitást kell jelentősnek tekinteni.

b) Amennyiben a „nettó zéró" technológia gyártására irányuló projekt éves tervezett gyártási kapacitása nem mérhető GW-ban, a projekt tervezett kapacitása akkor tekinthető jelentősnek, ha eléri vagy meghaladja az Unióban már működő, azonos vagy azzal egyenértékű típusú, „nettó zéró" technológiák gyártására irányuló tíz legnagyobb projekt bármelyikének éves termelési kapacitását, amelyek éves termelési kapacitását az előző évre vonatkozó, hiteles forrásokból, például szakmai jelentésekből és piaci információkból származó piaci adatok alapján kell kiszámítani.

c) Amennyiben a „nettó zéró" technológia gyártására irányuló projektek vertikálisan integrált gyártóüzemek, kapacitásuk akkor tekinthető jelentősnek, ha ugyanazon a telephelyen egynél több, „nettó zéró" technológiák gyártására elsődlegesen használt végterméket, specifikus alkotóelemet vagy specifikus gépet gyártanak.

d) Amennyiben a „nettó zéró" technológiák előállításához elsődlegesen használt végtermék, specifikus alkotóelem vagy specifikus gép jelenlegi uniós termelési kapacitása nem éri el az (EU) 2024/1735 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott 40 %-os referenciaértéket, az e szakasz a) és b) pontjában meghatározott termelési kapacitásnál alacsonyabb termelési kapacitás is „jelentősnek" tekinthető. Annak értékelése, hogy alacsonyabb termelési kapacitás is jelentősnek tekinthető-e, elvégezhető a Bizottság által az említett rendelet 42. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint az Unió által az említett referenciaérték tekintetében nyomon követett elért eredmények alapján. Ilyen releváns információk hiányában a stratégiai „nettó zéró" projektstátusz kérelmezője hiteles szakmai jelentéseket és piaci információkat nyújthat be a tagállamnak.

Annak meghatározásakor, hogy egy projekt az a)–d) ponttal összhangban jelentős gyártási kapacitást biztosít-e, a tagállamok azt is mérlegelhetik, hogy a projekt összhangban áll-e az Unió stratégiai prioritásaival, az ellátási lánc rezilienciájával és a környezeti fenntarthatósággal.

5. **Iránymutatás az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikkében meghatározott egyéb kritériumokhoz**

a) Környezeti fenntarthatóság

Annak meghatározásához, hogy egy projekt megfelel-e az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti kritériumnak, a projektnek bizonyítania kell, hogy a bevezetett gyakorlatok jelentősen és tartósan csökkentik a CO_2-egyenértékben (CO_2-eq) kifejezett kibocsátást, és optimalizálják a szennyező anyagok levegőbe, vízbe és talajba történő kibocsátásával, valamint az energia-, víz- és anyaghatékonysággal, valamint a veszélyes anyagok használatával kapcsolatos járulékos környezeti előnyöket. Az említett csökkentések:

i. értékét egyértelműen meghatározott feltételezések és módszerek alkalmazásával az elkerült CO_2-egyenértékű kibocsátás tonnában kifejezett becsült értékére kell alapozni,

ii. elérése a projekt egyik fő célkitűzése, és jelentősen hozzájárul a kibocsátásoknak az Unió éghajlat- és energiapolitikai céljaival összhangban történő csökkentéséhez.

A stratégiai „nettó zéró" projektstátusz iránti kérelmet feldolgozó tagállamnak biztosítania kell, hogy a kibocsátások ne egyszerűen egy másik ágazatba helyeződjenek át, hanem a CO_2-egyenértékű kibocsátás általános csökkenését eredményezzék. Ezen túlmenően az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének c) pontjában felsorolt gyakorlatok bármelyikének jelentős mértékben és tartósan csökkenteniük kell a CO_2-egyenértékű kibocsátási arányokat.

b) Az 50 %-os importfüggőségi küszöbérték

Az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikke (1) bekezdése a) pontja i. alpontjának alkalmazásában a „nettó zéró" technológiákra vonatkozó 50 %-os importfüggőségi küszöbértéken az összes harmadik országból az Unióba irányuló összesített behozatal és az ugyanabban az évben az uniós kínálat közötti arány értendő.

A Bizottság által az (EU) 2024/1735 rendelet 29. cikke (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban benyújtandó naprakész információkat – amennyiben rendelkezésre állnak – a tagállamok referenciaértékként használhatják az importfüggőség meghatározása során. Ilyen információk hiányában a tagállamok más hiteles források, például szakmai jelentések és piaci információk alapján is meghatározhatják az importfüggőséget.

c) A világ termelésének jelentős része és a rezilienciát illetően betöltött kritikus szerep

Az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikke (1) bekezdése a) pontja iii. alpontjának alkalmazásában:

i. a „világ termelésének jelentős része” kifejezés olyan végterméket, specifikus alkotóelemet vagy specifikus gépet előállító projektként értelmezendő, amelynek uniós gyártási kapacitása meghaladja az (EU) 2024/1735 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) pontjában a globális gyártásra vonatkozóan meghatározott referenciaértéknek megfelelő globális gyártási kapacitás 15 %-át, és amelyet az említett rendelet 42. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint, az Unió által az említett referenciaérték tekintetében elért eredmények Bizottság általi nyomon követése alapján kell meghatározni.

   Ilyen releváns információk hiányában a stratégiai „nettó zéró” projektstátusz kérelmezője hiteles szakmai jelentéseket és piaci információkat nyújthat be a tagállamnak.

ii. Továbbá az (EU) 2024/1735 rendelet 13. cikke (1) bekezdése a) pontjának iii. alpontjában szereplő „kritikus szerepet tölt be az Unió rezilienciáját illetően” kifejezést a projektnek az uniós ellátási lánc biztonságára, az Unió energiafüggetlenségére vagy stratégiai autonómiájára gyakorolt közvetlen hatásaként kell értelmezni.